

ÉSEK

astagabb betű-
50 lej. Állást-
hirdetések díja
gy továbbitunk
nyezési hírek díja
lej.

Intelligentes ju-
reulein zu zwei
von 5 und 6
f sofortigen Ein-
sicht des Haus-
Personal wird
Frau wtv Hen-
Petroseni.

2558
nában, valamint
r kezelésben és
beu teljes jár-
több évi szak-
Erdély és
fületlen bevezet-
esetleg raktár-
lást keres, jelen-
mondatlan állás-
fiatalember, —
amber" jellegre a
hivatala továbbit.

fejt helybeli
tej
Elek tejüze-
Strada Sulutiu
iz-u.) 8.

utor

sóbban besze-
ó, hitelképe-
k részlet ked-
vezmény.

ein I.

g. Ferdinand 69

konyha és ve-
ál álló lakás
nélkül, azonnal
— Cim: Lloyd
s. Str. Radn 9.

oskovits)

Információk
izumozása az
futárjáról az
vétele és el-
indulásra en-
Házasság-
egdiszkréttebb

üzifát

N fatelep

?

sárnap
kor

át.

n is meg-
rendészeti

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Zs. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
advaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDO-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927. április 12. Kedd

Cluj-Kolozsvár * X. évfolyam * 84. szám

5687 Niszán 10

Lavinák árnyékában

A kolozsvári körzethez tartozó gyáriparosok vasárnapi közgyűlésének talán legérdekesebb momentumát az volt, hogy a négy és félórás tanácskozás során mindössze kétszer hangzott el ez a szó: *haszon*. Mindkét alkalommal a profit csak a multtal kapcsolatban, mint valami muzeumi tárgy került szónyegre, amikor a nagyipar egyes reprezentánsai összehasonlítást tettek a négy évvel ezelőtti biztató állapot és a jelenlegi reménytelenség között. Négy évvel ezelőtt — állapították meg egymás között az erdélyi nagyiparosok — még milliárdokat érő vagyonekat, munkások tizezeit, a termelés fellendülését és az évi nyereség állandó fokozódását jelentette a kialakulóban levő belföldi gyáripar.

Ez még akkor volt, amikor a nemzetközi spekuláció éppen a francia frankot és a magyar koronát nyomta víz alá és nem ért rá a román valutával törödni. Amikor azután ezen a téren mindent learatott, a lejre vetette magát a spekuláció. A támadás nem jött váratlanul, annál nagyobb tehát a mulasztás, hogy az illetékes tényezők elmulasztották idejekorán megtenni a védelmi intézkedéseket. A lej elleni offenzívával Románia gazdasági életének és lakosságának olyan kálváriája kezdődött, amelyben egymásután véreztek el a szolid megalapozottságu gyárvállalatok, régi, jóhírnevű kereskedőcégek és legjobban elvérzett a fogyasztóközönség. A milliárdos értékű befektetések fokozatosan a minimumra devalválódtak, a kereskedő külföldi tartozásai a maximumra ugrottak, ami pénz volt az országban, külföldre vándorolt, vagy értékét veszítette és a lerongyolt lejtért a fogyasztó már csak harmad-, negyed-, sőt tizedannyi árut sem kap, mint négy évvel ezelőtt, ha egyáltalán módjában áll vásárolni.

A gyáros csak akkor jajdult fel, amikor azt tapasztalta, hogy a külföldről behozott áru forgalmi ára olcsóbb, mint amennyibe neki csak az áru előállítására kerül. A fatermelő egy szép napon arra ébredt, hogy a mesterségesen felhajtott lej miatt nem tudja cikkét többé eladni külföldön, sőt azok, akik eddig a legjobb vevői voltak, most sikeresen konkurrálhatnak vele. A kereskedő is csak akkor kapott észbe, amikor egy lejesés, vagy lejemelkedés után a külföldi hitelező megszorította nyakán a hurkot. A gazdasági front első halottai azután ösztönyszerűen kényszerítették védekezésre a megtámadott produktív termelést, amely azóta egyre erőteljesebben, sürgetőbben és türelmetlenebbül fordult a kormányhoz a veszélyben forgó hadállások megerősítéséért.

De az ország szívében, talán a nagy távolságok miatt, nem értették meg a sülyedő hajó veszélyeit. Lehet, hogy hiányzott a megfelelő gazdasági koncepció, de még valószínűbb, hogy nem is állott módjában segíteni. És a halottak száma egyre ijesztőbben nagybodott a valutafronton. A lej vígan zuhant a mélységekbe, hogy azután meglepetésszerűen a magasba ugorjék. Ha zuhant a lej, feljajdult a kereskedő, a fogyasztó, a belföldre dolgozó gyáros és munkások tömege. Ha emelkedett a lej, elhallgattak a gépek egészben, vagy részben az exportra dolgozó üzemekben és egyik napról a másikra tisztviselők, munkások százai, majd ezrei kerültek utcára.

Bajba jutott a lej miatt maga az állam is, amely elvesztette az adófizetők és megadóztatható jövedelmek tekintélyes részét. A vérvesszeség pótlására azután annál nagyobb súllyal nehezedett az adóprés a még megmaradt, de ezer és ezernyi gonddal, bajjal és nehézséggel küzdő gyárokra, kereskedőkre és fogyasztókra. A kátyuba jutott állami gépezet viasszal dugta be ület az adófizetők panaszai elől, amelyeket

ugy sem tudott volna teljesíteni. Azután jöttek az árverések. Nagyváradon már előre lefoglalták a gyári berendezéseket a jövő évi adóba, kereskedők és iparosok visszaadták iparendélyüket és a munkanélküliek száma újabb csapatokkal gyarapodott. Lehet, hogy az állam tüzzel-vassal ezidén még keresztülhajtja a gépezetéhez szükséges költségek előteremtését, de ebbe végleg el fog vérezni minden és mindenki. Mi lesz azután 1928-ban és 1929-ben és még később.

Az említett vasárnapi közgyűlésen felállott egy nagyváradi nagyiparos és őszinte, meggyőző hangon esett el az az idegekre menő megvárakoztatást, amely alapjaiban ingatla meg és a katasztrófa felé sodorja az ország gazdasági életét. De a veszedelem ma már nem csupán

néhány száz iparvállalatot, kereskedőt és mezőgazdát fenyeget, hanem magát az ország lakosságát, az ország társadalmi berendezkedését is, mert a lejvacilláció nyomában minden korok legveszedelmesebb rákfeneje támadt fel: a fokozódó, ijesztő mértékben erősödő munkanélküliség. És a nagyváradi nagyiparos őszintén bevallotta, hogy az ország feje fölött rohanó lavinát csak közös erővel lehet feltartóztatni: ha a gyáros összefog a kereskedővel és a mezőgazdával, a munkaadó vállal odaveti munkásainak vállához, mert a veszedelem is közös. Néhány ur erre a javaslatra kényelmetlenül feszengett ugyan a helyén, de a többség néma helyesléssel csatlakozott az indítványhoz. És profitról nem beszélt többé senki. (de)

Egy vasúti összeütközésnél levegőbe repült 36 vagon benzín

Négy vasutas szenné égett, főbben súlyos sérüléseket szenvedtek. Harmincmillió lej a kár

(Bucurest-Bukarest, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma éjjel egy óraker a ploesti-tzandárei vonalon Ograda és Bacu állomások között két petróleumvonat összeütközött. Az összeütközés következtében kigyuladt a 36 vasúti kocsiából álló benzinvonat. Borzalmas robbanások következtek egymásután, a mentés teljesen lehetetlen volt az óriási hőség következtében. A két mozdonyvezető, valamint több fékező súlyosan megsebesült, négy vasutas szenné égett. A kár több mint 30 millió. A távirászt, aki a vonatnak szabad közlekedését jelezte, letartóztatták.

Husvétvasárnap dönt a szovjetkongresszus a kínai hadüzenet ügyében

Oroszország továbbfolytatja csapa- és hadmozdulatait a kínai határon

(Riga, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Annak ellenére, hogy egyes külföldi távirati ügynökségek megcáfolni igyekeznek az orosz-kínai háború kiterjedését, a legutóbbi jelentések arról számolnak be, hogy a szovjet-hadtestek Irkuck környékén, továbbá Budjeni és Vladivostok környékén, Karakán tábornok vezetésével gyülekeznek. A hadtestek erős tüzéséggel, tankokkal és repülőparkkal vannak felszerelve. Megbízható értesülések szerint a nagyarányú hadikészülődésnek nyílt célja a kínai polgári kormányzat megdöntése és ezen keresztül egész Kína bolsevizálása.

Stockholm, április 11. A "Tidende" Moszkvából azt az értesülést közli, hogy

az orosz forradalmi tanács az Amurfolyó vidékén ostromállapotot rendelt el és a keleti tengeri hadiflotta mozgósítási tervével foglalkozik.

A mozgósítás kérdésében Stalin, Molotov és Uglanov között nézeteltérések vannak. Valószínű, hogy a vitás problémákban Trockij fog dönteni.

Egyelőre Litvinov mindenáron igyekszik a háborús kedélyeket megnyugtanni, mert szerinte a szovjetnek külföldi tőkére s békére van szüksége.

A nyílt hadüzenet ügyében a végső döntést a husvét vasárnapján összeülő 13-ik szovjetkongresszus fogja hozni.

Az orosz mozgósítási hírekkel egyidejűleg Sanghajból érkező táviratok az északi csapatoknak haretéri sikereiről számolnak be, amelyet Csang-Csuan-Csang és Szun-Csuan-Fang kibékülésére vezetnek vissza. E győzelmek hatása alatt az északiak vérmes reményeket táplálnak, hogy Sanghajt sikerülni fog visszafoglalniok. Allítólag máris több kantoni zászlóalj pártolt át az északiakhoz.

London, április 11. Az öt nagyhatalom jegyzékét, melyet a kantoniakhoz intéztek, ma délután egyszerre nyújtják át Kantonban a nacionalista kormányhoz és Sanghajban Csang-Kaj-Sek tábornoknak. A pekingi szovjetkövetségen lefoglalt aktákból allítólag megállapították, hogy

Csen kantoni külügyminiszter 15 ezer dollár heti fizetést kapott a szovjettől.

Moszkva, április 11. A szovjet ultimátumát, amelyet a pekingi kínai kormányhoz intéztek, ma reggel három óraker nyújtották át a moszkvai kínai követségnek, ahol a portás vette át. Az ultimátum hatásaképpen Csernic pekingi diplomáciai ügyvivő a nagykövetség teljes személyzetével elhagyta helyét és csak néhány konzulátusi alkalmazott maradt ott. Moszkvában várják, hogy Csen moszkvai kínai ügyvivő is kérni fogja utlevélét.

Az orosz közvélemény a Pekinggel való diplomáciai viszony teljes megszakítását követeli.

Moszkva, április 11. Tegnap délután Moszkva legnagyobb színházának nézőterén megnyílt a 13-ik orosz szovjetkongresszus. A színpadon a végrehajtóbizottság négyszáz tagja, a zenekar helyén a diplomáciai testület, köztük az angol és francia ügyvivő foglaltak helyet. Rikov, a tanács elnöke lejelentette,

hogy a szovjet a pekingi kormányhoz ultimátumot intézett, leszögezve abban, hogy dacára Csangcsolin agresszív magatartásának, mellyel összeütközést akar kiprovokálni, a szovjet győzi idegekkel ezt a kísérletezést és egyelőre békés marad.

Sanghaj, április 11. Ellenőrizhetetlen hírek szerint az északiak váratlan offenzívája sikeresen halad tovább. A megvert déliek Sanghaj irányába özönlének vissza. A déliek Nankingnál is vereséget szenvedtek és szintén visszavonulnak Nanking irányába.

Hankau, április 11. A kantoni kormány képviselőiben Csen külügyminiszter közölte ajánlatát Takao japán főkonzullal, melynek értelmében a kantoni kormány nem követeli a hankai japán koncessziók visszaadását és Kínában elnyom minden japánellenes agitációt, ha Japán nem csatlakozik Angliához és Amerikához a nacionalista kormányhoz küldendő ultimátum elküldésében.

Levellet irt Kfar Gideon rabbija

Kfar-Gideonból, az erdélyi zsidók palesztinai falujából levele érkezett dr. Weisz Fülöpnek, a kolozsvári Palesztinahivatal volt vezetőjének. Aki írta: *Lichtenstein* Pinkász, néhány évvel ezelőtt Mócs községnek rabbija volt, onnan vándorolt ki az erdélyi kolóniára, ahol ő maga is dolgozik és Kfar-Gideon kerületének rabbija.

Ime a levél:

Kfar Gideon, adar séni 5.

Kedves dr. Weisz Ur!

Nb. levelére válaszolva, igyekszem a mi gazdasági, szellemi és vallási viszonyainkról egy igazságos, tiszta és világos képet nyújtani. Mit dolgozunk és hogyan? Mit kaptunk eddig a nemzeti alapoktól és mit helyeztek a jövőben kilátásba? Szóval mindenről, ami Gideonnal összefüggésben van.

Hogyan folyik a munka? Mindenki a legnagyobb szorgalommal és odaadással munkálja meg a hazai földet. Semmi sem unszol a munkára, de a szent talaj, az ő mindnyájunknak drága és kedves gazdag történelmi multjával — magnetikus, bübajos erővel vonz magához. A néma hegyek körülöttünk a hallgató, oly sokáig parlagon heverő talaj, forró szerelemmel tekintenek reánk. Tekintetük oly mély, oly szívbeható, hogy mi restelve fordulunk félre, mert nem bírnuk a történelmi hegyek szemrehányó pillantásait. Nem ismerjük ugyan még a természet szavát, de annyit megértünk, hogy a hegyek örülnek jöttünknek, szeretettel simogatják megértő gyermekeiket, de egyben kérdik, miért oly későn? és miért oly kevesen?...

A mi gazdasági munkánk, ugyszintén vallási életünk a mi szeretett erdélyi testvéreinknek csak dicsőségére válhatik. Földünk kitűnően van megmunkálva, Isten segédelmével mindent magunk munkáltunk meg. Miután a talaj számunkra nem elegendő, majdnem mindnyájan másfelé is vállaltunk munkát. Ez esztendőben Afuleban körülbelül 3000 dunamnyi területet munkáltunk meg. Nehezen dolgozunk és nem élünk kényelmes életet. Munkaképességünk is folytonos fejlődésben van még s így az eredmény nem fedheti még a teljes szükségletet. Egész nap kemény munkát végzünk, keményebbet, mint „Chuelaarec“ ben végeztünk. De jön az est és szent áhitattal tesszük le a kapát és gyülekezünk, hogy napnyugtával dicsérjük az Urat! Az éjjeli pihenés nagyon-nagyon édes, mert „M'tuka s'nat haóvéd“ „édes a dolgozó álma“. Tiszta lelkiismerettel térünk nyugalomra és nemes érzelmekkel felfrissülve ébereszt a hajnal, hogy megújult erővel foghassunk az új nap kötelességeinek teljesítéséhez. Így folyik egyhanguan egyformán nap nap után és mégis minden oly gyönyörű harmóniában egyesülve, „Jóm l'jóm jábíá omer“ „nap a napnak parancsot osztogat“. Unszol a nap, serkent a munkára és könyörög, hogy ne hagyjuk téltlenül elosonni. „Kalu maa-szechem d'vár jóm b'jómó“ „Végezzétek a napi munkát idejében!“ Ezt a parancsot halljuk szakadatlanul. Az Ur a természet dörgő hangján nyilatkozik, int és tanít, a mindenség szava kíséri minden léptünket. „Kol hasem b'koach, kol hásem b'hadar“ „Az Ur szava az erőben, az Ur szava a természet szépségeiben“.

Ez a szent harmónia mélyen belehat a zsidó munkás szívébe és beléje vési a parancsot: „Végezzétek a napi munkát idejében!“ Korán reggel a Sacharíth imát a gyülekezetben végezzük el és azonnal a halaszthatatlan munkához fogunk. Este felé újból mincha és maarivhoz gyülekezünk és utána misnajoth-ot tanulunk. A szent szombatot a lehető legszigorúbban tartjuk meg. Mindenki és minden pihen, mindnyájan érezzük, hogy a nyugalom szent napja van, melyet az Ur az ő népének a Szinaj-hegyén kinyilatkoztatott, hogy testben és lélekben megerősödjön, friss, zsidó, nemes, elpusztíthatatlan erővel foghassunk az eljövendő hét munkájához. Ezért a Sabbat-ot közösségben töltjük el ima és tanulással hogy a helyes és szükséges zsidó erőt gyűjthessük.

Mit kaptunk eddig? A Keren Kajemetől 4000 dunam földet és a vízvezetékét. A föld értékét felbecsülni nem tudom. A vízvezeték 3500 fontba került. A Keren Hajjeszódtól eddig 7000 fontot kaptunk, amit épületekbe, munkaeszközökbe és igazoló állatokba fektettünk. 13000 fontra kaptunk még ígéretet, amelyet Isten segítségével legközelebb megkapni remélünk, hogy a hiányzó épületeket felépíthessük. Az általános helyzet a mi haladásunkat is megnehezíti. Csodálatos, hogy a mi erdélyi testvéreink oly kevés érdeklődést mutatnak a mi kolóniánk, az ő kolóniájuk iránt. Mi, ugye gazdasági, mint társadalmi és legfőképpen vallási tekintetben, zászlóvivői vagyunk az erdélyi zsidó névnek! Mily előnyt szolgálna nekünk, ha erdélyi testvé-

reink megkönnyítenék néhány nélkülözhetetlen gazdasági gép beszerzését... Mi szeretettel és szorgalommal dolgozunk, de mégsem vagyunk azon helyzetben, hogy a nélkülözhetetlen hitéleti instituciókat felépíthessük és fenttarthassuk:

Jelenleg egy Talmud-Tóra alapításán fáradozunk, amelyben az iskolában szerzett elemi tudást magasabb zsidó tudományokkal bővíthessük. Kötelesek vagyunk gyermekeinknek oly vallásérköcsi nevelést adni, mely biztosítja gyermekeinket a zsidó jövő számára és a zsidó jövőt gyermekeink részére. Ezen szent cél elérése érdekében Gideon és Balfuria között egy 5 dunamos telket vásároltunk, melyen egy barakk áll. Azonban nem vagyunk azon anyagi helyzetben, hogy a vételárát kifizessük az iskolát felépíthessük és berendezhessük. „Tov tóra im derech Erec“. A Tóra-tudomány mellett gyermekeinket egy kereseti lehetőséggel is fel kell szereljük, u. m. kertészet, gyümölcsészet avagy egy más itten megélhetést nyújtó foglalkozással. De honnan vegyük az ilyen szerű berendezéshez az anyagi eszközöket? Mi, sajnos, ezt elő nem teremthetjük. De gyermekeink helyes nevelésével nem várhatunk, ez halasztást nem tűr, ha csak nem akadjuk, hogy elveszen a gyermek és a — zsidó. Meg kell kíséreljük, hogy mindkettőt megmentsük.

Mily felemelő volna, ha az erdélyi zsidó testvéreink, testületek, hitközségek megszabadítanának bennünket ezen súlyos gondtól. És milyen könnyű volna ez... Még sok velünk összefüggő kérdéssel irhatnék, hogy teljesen megvilágítsam Gideon jelenlegi helyzetét: de ez marad a legközelebbi levelemre.

Cioni üdvözlettel

Pinkas Lichtenstein
Gideon és kerülete főabbija

Reméljük, hogy ez a meghatóan érdekes levél visszhangot fog találni Erdély zsidóságában. Hiszen az erdélyi zsidóság szolidáris együttrézzel gondol

Snowden egy népgyűlésen bejelentette, hogy az angol szocializmus szakít az osztályharcossal

A volt minikás-miniszter szenzációs beszéde. Szakadás lesz a kontinens és az angolországi munkásság között?

(London, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Philipp Snowden, a Macdonald-kormány volt pénzügyminisztere, a Labour Party és egyben az egész európai szociáldemokrata mozgalom egyik legképzettebb és legtekintélyesebb vezére a napokban szenzációs és az európai munkásmozgalomban talán korszakalkotó beszédet mondott Derbyben.

Snowden beszéde bejelenteti, hogy az angol szocializmus szakít az osztályharc politikájával,

a marxizmus rideg interpretálásával és új utakon kísérli meg a szocializmus programpontjainak megvalósítását. Bizonyos, hogy Snowden beszéde fedi az angol munkásság álláspontját és a többi angol munkásvezérek, elsősorban Macdonald és Henderson egyetérteneke vele. Kérdés azonban, hogy a kontinentális államok szocialista pártjai követik-e majd az angol utmutatást, vagy pedig a Labour Party bejelentett új orientációja szakadást fog-e előidézni a kontinentális és brit munkásmozgalom között Snowden említett beszédében többek között a következőket fejtette ki:

— Már kipróbáltuk az ipari osztályharc összes formáit. Az eredményt már látjuk: a munkabérek stagnálnak, a munkanélküliek száma meghaladja az egymilliót, a kereskedelem helyzete rosszabbodott, a szociális haladás megszűnt. Aki ebben a helyzetben visszautasít olyan javaslatokat, amelyek alkalmasnak látszanak a jelenlegi helyzet javítására, az örült.

— Az ipari munkásság számára igen fontos volt annak megállapítása, hogy vajjon a más időkbeli származó politikai eszmék és metodusok ma is sikerrel alkalmazhatók-e? Felmerül tehát a kérdés, vajjon a sztrájk, eredményeit tekintetbe véve, kívánatos? Erre csak az lehet a válasz,

hogy a sztrájk olyan, mint a háboru: mindkét oldalon csak legyőzöttek vannak.

— Vannak olyanok, akik azt állítják, hogy az ipari béke a kapitalizmus uralma alatt lehetetlen, hogy a munkásság helyzete csak a kapitalizmus megsemmisítése és a szocializmus megvalósítása esetén javulhat meg. Mire való azon-

Kiváló minőségű tisztán kezelt

כשר של פמה

fajborok

valamint kisüstön főzött

כשר של פמה

seprőpálínka

legolcsóbb beszézési forrása

Farkas Lajos és Fia

bor és gyümölcs párlatok
nagykereskedése

Cluj, Cal. R. Ferd. 82.

Telefon 12-34.

Erec Jiszráél erdélyi kolóniájára, aminek első biztató eredménye, hogy a kolozsvári Palesztina-hivatal ígéretet kapott egy gyermektelen házaspártól, akik százezer lej értékű anyagot ajánlottak fel az erdélyi falunak, hogy biztosítsák magunknak a kaddist.

ban akkor az egész szakszervezeti mozgalom, amelynek célja a kapitalisztikus rendszer keretén belül magasabb munkabérek és jobb munkaviszonyok kivívása?! Talán nem szerencsés az „ipari béke“ kifejezés, azonban az ipari béke hívei nem a jelenlegi béreket és munkaviszonyokat akarják stabilizálni.

A szocializmus szellemével semmi sincsen olyan éles ellentétben, mint az osztályharc mellett való makacs kitérés.

Hiszen a szocializmus végoelja az összes osztályok megszüntetése.

— Sohasem építhetjük fel a szocializmus államát, ha a nép egyes rétegeit nem győztük meg arról, hogy egymáshoz tartoznak és érdekeik közösek. Igen sok olyan munkaadó van, akik törekednek kielégíteni munkásaikat, mert tudják, hogy az osztályharc káros a termelésre és az iparra, tehát a közre nézve.

Az intelligens szocialista politikájának abban kell állania,

hogy a kapitalista rendszert segítse erősíteni és fejleszteni, hogy ha elérkezik az ideje, a szocializmus ne tönkremenő, hanem életerős szervezeteket vehessen át.

A kapitalizmus elleni botor harc ép oly ártalmas és veszélyes a népjólétre és a közre, mint az egyes országok közötti háboru.

— Rakovszki párisi szovjet-követ nyilatkozata a francia-orosz tárgyalásokról. Párisból jelentik: Rakovszki szovjet-követ ma nyilatkozott az újságíróknak a francia-orosz tárgyalásokról. Kijelentette, hogy Oroszország hajlandó átlag 60 millió aranyfrank annuitást fizetni. Az annuitás 40 millióval kezdődne és fokozatosan emelkedne. A francia ipar érdeke hosszulejárata kölcsön nyújtása.

— Szobrot Izrael Zangwillnak. Londonból jelentik: A „Jewish Chronicle“ felhívást tesz közzé, hogy Izrael Zangwillnak szobrot állítsanak föl Londonban. A szobrot Jakob Epsteinnal, a híres zsidó szobrászsal akarják elkészíttetni. A mozgalom élén Anglia Zsidó Történelmi Társulata áll. Ennek a társulatnak ugyanis halála előtt Zangwill volt az elnöke.

Lezajló

Százharminckédesé. Általános

(Cluj-Kolozsvá tudósítójától.) Ma össze első rendes választott tanács kivétel nélkül a tanácsosok között Prie Octavian, a ság képviselőtében zset, Schwartz Ja

Osvada polgáritja a város polg és lelkesedéssel közérdekeinek mben kifejtett tevé nemzetiségi, sem első polgára akar fajra, nemzetiség nélkül.

A tapssal fog rend első pontjánának megválasztás javaslatára a város né és Barbul egy leségét a román, ler Hermannét a nét a zsidó nőtar választják.

Még a női tag dr. Lucian Sándor közgyűlést, hogy nyokat magyar számos képviselőtökéletesen az áll

Az állandó vállapítása követke e kérdés körül, dr és dr. Socol Auré gyűlés egy határo választmányának a szoló törvényben a fentartással, hog közgyűlést minden Kolozsvár képviselő many működését

Ehrenfeld Béla polgármestert, hog állam nyelvét ne renden levő kérd dr Lucianra hárít ban nem fogadja

A polgármeste amelynek eltelte 132 új utca elne Osvada polgárme cákat ne csak né el, annál is inkább adminisztráció m összes utcait javas Aurél erre javas számokkal jelöljél az elnevezés mell

Ehrenfeld Béla magyarul szóla nevezés helyett e helyett hozzák e rendesen és csato gyűlés egy dönt, számmal is ellát) bizottság fogja es

Ezután az üle folytatását delutá

Delután négy nácsosok jelenléte vada polgármeste női tanácsstagok Szentánára Rész lanyárammal va nyújtott javaslat polgármester kife súlyos teherként megoldására beér tökből álló bizot zás végett, amely elfogadhatónak Lucian és dr. So

Lezajlott az új kolozsvári városi tanács első ülése

Százharminckét új utca elnevezése a tanács előtt. A magyar nyelvhasználat kérdése. Általánosságban elfogadták az Erdélyi Szénbánya Rt. elektrifikálási ajánlatát

(Cluj-Kolozsvár, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt kilenc órakor ült össze első rendes közgyűlésére Kolozsvár város választott tanácsa. A tanács tagjai csaknem kivétel nélkül megjelentek. Így ott láttuk a tanácsosok között Laurian Gábor képviselőt, Prie Octavian, a képviselőház alelnökét. A zsidóság képviselőiben megjelentek dr. Fischer József, Schwartz Jakab és dr. Kertész Jenő.

A polgármester székfoglalója

Osvada polgármester megnyitójában biztosítja a város polgárságát, hogy minden erejével és lelkesedésével fog dolgozni a municipium közérdekeinek megóvásáért és a város érdekében kifejtett tevékenységében nem folytat sem nemzetiségi, sem pártpolitikát, mert egyformán első polgára akar lenni Kolozsvár lakosságának fajra, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül.

A tapssal fogadott megnyitó után a napirend első pontjaként a város öt női tanácstagjának megválasztása következik. Egy bizottság javaslatára a városi tanácsba Calutiu prefektusnét és Barbul egyetemi könyvtár igazgató feleségét a román, Kovács Dezsőné és dr. Müller Hermannét a magyar, Neuberger Zsigmondné a zsidó nőtársadalom képviselőiben megválasztják.

Magyarul is

Még a női tagok listájának elfogadása előtt dr. Lucian Sándor emelkedik szólásra és kéri a közgyűlést, hogy a napirenden levő indítványokat magyar nyelven is olvassák fel, mert számos képviselőtestületi tag nem bírja még tökéletesen az állam nyelvét.

Az állandó választmány hatáskörének megállapítása következett ezután. Éles vita támadt a kérdés körül, dr. Lucian, Serban professzor és dr. Socol Aurél részvételével. Végül is a közgyűlés úgy határoz, hogy megadja az állandó választmánynak a közigazgatás egységesítéséről szóló törvényben megengedett hatáskört, azzal a fentartással, hogy a polgármester köteles a közgyűlést minden hat hétben összehívni, hogy Kolozsvár képviselőtestülete az állandó választmány működését ellenőrizhesse.

Ehrenfeld Béla szocialista tanácsos kéri a polgármestert, hogy magyarul is fejtse ki az állam nyelvét nem bíró tanácsosok előtt a napirenden levő kérdéseket. Osvada polgármester dr. Lucianra hárítja ezt a megbízást, aki azonban nem fogadja el.

132 új utcánév

A polgármester öt perc szünetet rendel el, amelynek eltelte után az utóbbi években épült 132 új utca elnevezése kerül megvitatás alá. Osvada polgármester javasolja, hogy az új utcákat ne csak névvel, hanem számmal is lássák el, annál is inkább, mert rövid időn belül az adminisztráció megkönnyítése végett a város összes utcáit számokkal fogják ellátni. Dr. Socol Aurél erre javasolja, hogy az új utcákat csak számokkal jelöljék meg, Dáianu esperes viszont az elnevezés mellett foglal állást.

Ehrenfeld Béla heves tiltakozások közepette magyarul szólal fel és indítványozza, hogy elnevezés helyett és az erre előirányzott kiadások helyett hozzák rendbe az utcákat, takarítsák rendesen és csatornázzák azokat. Végül a közgyűlés úgy dönt, hogy az új utcákat névvel és számmal is ellátják. Az elnevezéseket az állandó bizottság fogja eszközölni.

Ezután az ülést felfüggesztették és annak folytatását délután négy órára halasztották el.

Az Erdélyi Szénbánya ajánlata

Délután négy órakor csaknem az összes tanácsosok jelenlétében nyitja meg az ülést Osvada polgármester. A délelőtti megválasztott női tanácsosok eskütétele után az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság által a város villanyárammal való ellátására vonatkozólag benyújtott javaslat tárgyalása következik. Osvada polgármester kifejti, hogy a város évek óta súlyos teherként hurcolt villanymizériájának megoldására beérkezett ajánlatot egy szakértőkből álló bizottságnak adta ki tanulmányozás végett, amely bizonyos módosítások mellett elfogadhatónak véleményezte az ajánlatot. Dr. Lucian és dr. Socol a javaslat tárgyalása ellen

szólalnak fel, majd Victor Stancu polgármesterhelyettes felolvassa az ajánlatot, amelynek lényege a következő:

A város villanyüzemei most nyolcmillió kilowatt áramot termelnek évenként, holott Kolozsvárnak legalább 16 millióra volna szüksége. A városnak az áram előállítására kilowattként kilenc lejbe kerül, ezzel szemben az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság megfelelő árammennyiség rendelése esetén öt, sőt három lejért hajlandó az áram kilowattját szolgáltatni. A szakértőbizottság arra a konklúzióra jutott, hogy az időközben megrendelt Diesel-motorok működése mellett is, az első évben három- és félmillió, a második évben négy- és félmillió és a harmadik évtől felfelé legalább 5 millió kilowatt áramra reflektál az ajánlat értelmében a város. Dr. Lucian és dr. Porutiu érdemi, dr. Kertész és dr. Fischer József jogi szempontból emelnek kifogást a javaslat azonnali tárgyalása ellen. Osvada polgármester és Sever Pop felszólalásai után azonban, akik rámutatnak arra, hogy a város ipara az áramhiány miatt telje-

sen meg van bénítva, hogy úgy a köz-, mint a magánvillágítás évről-évre a legsúlyosabb akadályokkal küzd, a tanács első olvasásában elfogadja az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság javaslatát.

Az ellenzéki tanácsosok élesen bírálják a költségvetést

Rövid szünet után áttértek a város 1927. évi költségvetéstervezetének vitájára. Elsőnek Serban professzor, nemzetipárti tanácsos emelkedik szólásra, aki kifogásolja a budget szerkezetét és rámutat arra, hogy több fontos tétel nincs a szükséges dokumentumokkal alátámasztva. Egy bizottság delegálását javasolja, amely a költségvetés kellő áttanulmányozása után egészítse és javítsa ki a tervezetet, amelyet ebben a formájában nem fogadhat el.

Dr. Kertész Jenő felszólalásában a költségvetés előkészítésének hiányosságaira mutat rá. Szerinte a költségvetés túlhajtott és egyes bevételi tételek olyan intézményekre támaszkodnak, amelyek nem is léteznek még (vásárcsarnok, városi mozi, stb.)

Dr. Lucian és dr. Flaviu Laurentiu is ilyen értelemben szólalnak fel, Ghilezan dr. viszont feleslegesnek tartja a bizottság delegálását és indítványozza, hogy térjenek át az érdemi vitára. Az idő előrehaladottsága miatt ezután a vita folytatását kedde halasztották el.

A király állapota annyira javult, hogy nem adnak ki főbb orvosi bullettint

Bucuresti-Bakarest, április 11. Hivatalos orvosi jelentés. Ófelsége a király állapota fokozatosan javul, erőállapota gyarapszik. Az állandó javulás következtében több orvosi jelentést nem adunk ki. Dr. Mamulea, Dr. Romalo udvari orvosok.

Mayer Ebner kérte a kamarában az állampolgársági törvény formalitásainak egyszerűsítését

(Bucuresti-Bakarest, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Április 15-én tudvalevőleg egy hónapi szünetre megy a parlament. Tekintettel arra, hogy az ülések napirendjén rengeteg javaslat vár megszavazásra, április 15-ikéig a törvényhozás két háza naponta két ülést fog tartani. A kamara vasárnap délutáni ülése rendkívül viharos lefolyású volt. Valeanu miniszter újra javaslatot tett arra, hogy a napirend előtti felszólalásokat az ülésszak további tartamára szüntessék be, mert nem jut idő a törvényjavaslatok megvitatására.

Heves szócseta után az elnök szavazásra tette fel a régi gépek importjáról szóló törvényjavaslatot. A szavazás óriási botrányok közt ment végbe. Az ellenzék azzal vádolta az egyik kormánypárti képviselőt, hogy kétszer szavazott. Szavazás után Otetelesanu elnök jelenti, hogy a javaslatot 106 szavazattal elfogadták. Nagy zaj közepette jelenti be Madgearu, hogy összesen csupán 76-an szavaztak.

Ujabb sorozatos incidensek után az építkezések előmozdításáról szóló törvényjavaslat vitáját folytatták.

A kamara mai délelőtti ülésén Mayer Ebner kérte az állampolgársági törvény előirta formalitások egyszerűsítését.

Bratianu Dinu tiltakozik az új vámtarifa több tétele ellen és megállapítja, hogy a minimális tarifa valóságos vámháborút fog előidézni.

Madgearu hasonlóképpen rámutat annak szükségére, hogy a parlamentben vitassák meg az új vámtarifát.

Ezután folytatták az építkezési javaslat tárgyalását.

A délutáni ülésen Berdescu elnökölt.

Otetelesanu kéri a 168. szakasz alkalmazását az „Adeverul” és „Lupta” lapok ellen, mert elferdítették a kamara tanácskozásairól szóló tudósítást és egy képviselőt azzal vádolnak, hogy kétszer szavazott.

Raducanu kijelenti, hogy a két lap igazat írt.

Madgearu felhívja az „Universul” esetét és követeli, hogy a sajtószabadságot respektálják. Bratianu Vintila kifejti, hogy a vitákat a lapoknak pontosan kell közölniök, azután olyan kommentárokat fűzhetnek, amilyen tetszik.

Bardescu elnök felhívja a lapok figyelmét, közöljék pontosan a parlamentben történeteket és elhangzottakat.

Petrovici miniszter benyújtja az egyetemi katedrák felállításáról szóló törvényjavaslatot, majd a lakbérleti törvényjavaslat tárgyalására került a sor.

Megnyilt! Megnyilt! Megnyilt!
az

EMKE-drogeria

Fötér és Deák F.-
ucca sarok új helyisége (volt Tamasi-féle helyiség)

Husvétii öntözők, parfümök, kölnivizek, tojásfestékek nagy választékban,
olcsó árban! Még tartanak a mélyen leszállított árak

Két dolog

egészen biztos. Az egyik a halál, — a másik, ami szintén e g é s z bizonyos, hogy semmiféle fertőző betegséget nem kap az, aki a világhírű kolozsvári HEINRICH-féle

Szent László fertőtlenítő

szappannal mosakodik. Kapható mindenütt!

Csathó Kálmán: Te csak pipálj Ladányi! Bemutató a Magyar Színházban

A darab műfaji meghatározása nem vigyázték, nem színmű, még csak nem is életkép, aminek a leginkább megfelel, hanem: egy uri penzió története. Szerző a saját regényéből írta át színpadra. Ez meg is látszik a darabon... A derűs, Herczeg és Mikszáth iskolát követő regényt atyai gonddal applikálta a színpad keretei közé. A regény egyetlen szálát se ejtette el. Ezért azután hosszadalmas és vontatott is a darab; drámai vér alig dobog benne. Színpadi vérkeringése ép' olyan lassu, mint a főhősé, Ladányié ez eszem-iszom, vendéglátó, pipáló magyará és gentryé, akinek Pató Pál-kezei és kedélye közt eluszik a birtok s aki abból, ami még maradt, — nem is ő, hanem helyre-asszony felesége, Linka — penziót nyit Pesten, ami persze kitűnően megy, olyan pompás és kiadós a koszt benne, mint még otthon Szabad-szálláson...

A darab így panegyris a magyar konyha s a gentryből nagy nehezen polgárrá vedlő magyar uri osztály fölött... A mai Magyarország hivatalos demokratizmusának, a kurzusnak dícsérete... A demokratizmusé, mert a darabban egy bábaasszony fia veszi el Ladányi unokáját... Persze, némi kis konfliktusok s szerelmi elborulások árán... A szerző tehát így látja a mai magyar világot. A mai magyar világban ez tehát még színpadi konfliktus tárgya... Még pedig joggal konfliktus, mert van egy másik kérés is, a teljesen régivágású gentry, Vincze József, aki földbirtokos, tipikus Mikszáth-tünetekkel rajzolt figura (mint maga Ladányi is), aki léha is egy kicsit, — meg jó is, amolyan fajta-bajos magyar, ki ragaszkodik minden régihez s így tehát nem is igen gondolkozik s ennek következtében ártalmas dolgot is csinál, — a birtok majdnem miatta uszik el, illetve...

Illetve a darab magyar életkép s így szerepel benne egy zsidó is. Darázs Berci takarékpénztári ügyész. Az eladósodott Ladányi birtokát Darázs a maga mozgékony, ötletes esze árán akarja megszerezni... Jótállással; amit ki is csikar Vincze Józseftől... Hisz Vincze József szeretője a feleségének... Ezen a ponton lép fel tehát a konstruktív világnézet és világerő a darabban... S mert zsidóról is van szó és házasságtörésről is, a fellegek, általános kurzusmagyar meglepődésre könnyen elsimulnak. Vincze József vőlegénységének fuccs. Diadal-maskodik a feltörekvő magyar demokrácia, a bábaasszony fia. Ó adja el a birtokot... és hozza ezáltal rendbe s menti át a mai világba a ladányizmust...

Igy szövődik és épül a darab, mely nagyon kellemes és derűs. A magyar gentry-élet mitológiájának középponti témája, a töltött káposzta és a vendéglátás, minden felvonásban szóba kerül... A töltött káposzta a magyar életvilágban olyan horderejű, mint az oroszoknál a szlavjanofil miszticizmus. Szerző képességét dícséri, hogy az evés magyar mithoszában keresztül igazi atmoszférát teremt, sőt a második felvonásban, a két nővér közt, homeri tisztaságu patvarkodást kerekelt, mely szinte szétveti az egész darab kereteit...

A maximális lakbéremelés az 1914. évi bér tizenhatszorosa lesz

A vasárnapi minisztertanács újra módosította a lakbérleti törvényjavaslatot
(Bucuresti-Bukarest, április 11. Vasárnap délután két óráig tartott.)
Elhatározta a minisztertanács, hogy ezután napoként három ülést tart a parlament, amelynek ülészaka április 15-ikén befejezést nyer. Ezen időpontig elintézik a betervezett pénzügyi javaslatokat, a tisztviselők fizetésrendezését és a lakbérleti törvényjavaslatot.
Májusban esetleg újabb ülészakot fognak tartani, amelyen a többi előkészítés alatt álló törvényjavaslat nyer elintézését. Elhatározta a minisztertanács, hogy módosítja a lakbérleti törvényjavaslatnak a lakberek megállapítására vonatkozó kulcsát. A maximális kulcs az 1916 (1914) évinek tizenhatszorosát fogja tenni, amely fokozatosan csökken a tizennégyszeresig. Nyugdíjasoknál a koefficiens tizenhárommal kezdődik és tizenegynél végződik.
A bélyegtörvényben az örökösödési illetéket jelentékenyen leszállították.
Elhatározta azután a minisztertanács, hogy az uttörvényt a kormány gazdasági bizottsága elé utalja tanulmányozás végett. Ezzel a minisztertanács véget ért.

Borzalmas körülmények között sinylődnek Mussolini deportáltjai a pokolszigeteken

A berlini olasz követségen interveniáltak, hogy Ernst Toller, Barbusse és Landsburg meglátogathassák a deportáltakat
(Berlin, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Ezernél többre megy azoknak a szellemi kiválóságoknak, tudósoknak, művészeknek, politikusoknak száma, kiket Mussolini a szabadszellemei polgárság számos képviselőjével, munkásvezetőkkel együtt — deportáltatott. Rejtélyes körülmények közt hurcolták el ezeket az embereket mindenféle beteglevegőjű szigetekre, ahol azelőtt megbélyegzett rabok voltak deportálva. Kiragadták őket családjuk köréből és a fascista katonaság és csendőrség elcipelte őket. Semmi bűnük ezeknek az embereknek nem volt, mint az, hogy nem voltak fascisták. A nyilvánosság figyelme elől elvonva, a maláriás szigeteken borzalmas életkörülmények közt sinylődnek Itália legjobbainak százai és még azt sem engedik meg, hogy hozzátartozóik, barátaik enyhítsenek helyzetükön, hogy pénzt, élelmet ruhát küldjenek nekik. A deportáltak hozzátartozói még csak hirt is alig kaphatnak az elhurcoltaktól, akik a szigetek tömegszállításain állati körülmények közt töltik napjaikat és a lassu, de biztos halálnak vannak áldozatul oadobva. Mussolini fascizmusa nem nyilvános kivégzéseken teszi el az utból kritikusat és ellenfeleit, de a száműzöttek szigetein tervszerűen kiirtja ezeket az értékes és szabadlelkű embereket.
A berlini „Büro zum Studium des Fasciz-

A főleg mellékfiguráiban jól kirajzolt darab kolozsvári előadása nagyon élvezetes volt. Három szereplőt kell különösen kiemelni: *Laczkó Arankát, Miklóssy Margitot és Selmeczy Mihályt*. Mindahárman szinte végleges értékű játékokat produkáltak... *Kis Manyi* játékában sok volt a tuljázott elem. *Marsi Gizi, Aldor Juliska, Mihályffy, Hoykó, Izsó, Leövey* ambiciózus játéka mellett *Lantos* igyekezete nehezebben érvényesülhetett... A fiatalága és puha szökecsége ártott... Szerepét egy férfiasabb teljességű színészre kellett volna kiosztani.
Gaál Gábor

mus“ most elhatározó lépést tett. A Büro felkereste a berlini olasz követséget és ott indítványt tett arra, hogy engedjék meg a száműzöttek meglátogatását.
Ennek a bizottságnak az lenne a feladata, hogy beszéljen a száműzöttekkel, tanulmányozza helyzetüket és meghallgassa kívánságukat. A Büro azt indítványozta, hogy három európai híru, kiváló személyiség: *Henri Barbusse, Ernst Toller* írók és *George Landsburg*, az angol alsóház tagja látogassa meg a deportáltakat. A világsajtóban rendkívüli felháborodást keltettek azok a jelentések, melyek a deportáltak helyzetéről való leleplezéseket tartalmazták.
Itt említjük meg, hogy párisi híradás szerint a milánói rendőrség kommunista-szocialista összeesküvésnek jött a nyomára. Milánóban harmincöt munkást letartóztattak, azért, mert titkos ülést tartottak, a melyen arról tanácskoztak, hogy miképp lehetne a régi szakszervezeteket feltámasztani. Bolognában a fascista és antifascista diákok összevették. Százötven diákot előállítottak a rendőrségre és közülök tizenkettőt letartóztattak.
Róma munkásnegyedeiben is munkástüntetések voltak, amelyek a háztulajdonosok ellen irányultak.
A trienti szardínia-gyárakban három napig sztrájkoltak a munkások a bérek leszállítása ellen.

Olcsó husvéti elárusítás

Női kabát és ruhaszövetek, kabátselymek, férfiszövetek, ruhaselymek és mosóárúk ezen alkalomra különösen olcsó leszállított áron

Kabátselymek gyönyörű mintákban, reklam ár lei 790
Puplin ruhaselymek divatszineken, 100 cm. széles lei 425

Heller & Molnár

divatnagyházában, Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferd. 15.

Barabás

Közel két év festő stílus offenz és féltethegés nista kísérletezésé váló egyéniségen tak alkalmat arra mibb kellekeinek les bourgeoises“ egy kétes értékű stráljának, minden Közönség és egy kissé a komd ezekben az experin nekbe, a modoros a tulhevített nap években ez a fáru nyilatkozott meg, ecsetnek, akik az ményeit felhasználá azokat.
Ennek a letis nekkel ható és nek izmos tagja akinek nagyjelen nyílt meg a koloz termében.
Tulajdonképen zióknak párszavas mindenki menjen örvendezzen a term letekben is az egy örvendezzen annak lentumu egyéniség éleslátással rögzite ragadó költészetét, formájában is szín coloritját.
Barabás Márto risban, a nagy k földszagu festői e sokkal finomította néhol elementarisb litotta témaköréhez dik, feloldódik b önmaga egyéniség a természet, speciá mérhetetlenségét, v
Barabás Márto még a hervadásba patakjai kacagnak, fauni hangulat öm nem kielégítő világ is. És mindezt a t egységbe fogja, f hogy a szem gyön a legtitisztultabb he érdeklődésünket.
A rengeteg ga levegőben és persp művész élénk tár, vagy csak érzékelt kell, sokszor megu asszimilálni magun elmondani róluk, k ményekké, melyek bennünket a term

Mit

Cipőt, (Férfi és Férfi Csipkét Gyermek Porcellá Bőrönd Husvéti Cluj

Barabás Márton képiállítása

Közel két évtizede tart már az impresszionista festő stílus offenzívája, a legkülönbözőbb tehetségek és feltehetőségek témáin keresztül. Majd expresszionista kísérletezések jöttek, amelyek egynéhány kiváló egyéniségen kívül egy csomó áltehetségnek adtak alkalmat arra, hogy a művészi alkotás legelemből kelleiknek hiányát elkendőzzék és az „epatèr les bourgeois” jelszavával demonstráljanak egy-egy kétes értékű irányzat mellett, de csak demonstráljanak, minden alkotásra való felkészültség nélkül.

Közönség és kritika, a komoly művészek és már egy kissé a komolytalanok is, végül belefáradtak ezekbe az experimentálásokba, az agyonismételt színekbe, a modoros témákba, az affektált izzásokba, a túlhevített napsütésekbe. A háborút megelőző években ez a fáradtság már egészséges reakcióban nyilvánkozott meg, új egyéniségek támadtak az események, akik az egyes irányzatok kollektív eredményeit felhasználva, magasabb szintézisbe emelték azokat.

Ennek a letisztult, nemes, igaz tűzű, igaz színekkel ható és szintetikus erjű festőnemzedéknek izmos tagja Barabás Márton festőművész, akinek nagyjelentőségű tárlata vasárnap délelőtt nyílt meg a kolozsvári református teológia egyik termében.

Tulajdonképpen minden e tárlatról szóló recenzióknak párszavas felhívásba kellene torkollaniok: mindenki menjen és nézze meg ezeket a képeket és örvendezzen a természet monumentalitásának, a részletekben is az egyetemest dicsőítő pompájának! És örvendezzen annak a fiatalos fantáziából, erős talentumu egyéniségnek, aki ennyi meghatódással, éleslátással rögzítette meg az erdélyi tájak megragadó költészetét, legnaturalisztikusabb megjelenési formájában is szinte esszenciális szépséget sugárzó coloritját.

Barabás Márton éveket töltött Berlinben és Párisban, a nagy kulturgócoktatásban, ahol eredeti, földszagu festői egyéniségét a legnemesebb hatásokkal finomította el, kifejezésének gazdagságát és néhol elementarista kiváncsóságot lendületét hozzáajlította témaköréhez, melyhez lírai hűvvel ragaszkodik, feloldódik bennük és alkotásaiban mintegy önmaga egyéniségét megsemmisítve, dokumentálja a természet, speciálisan az erdélyi természet felmerhetetlenségét, változatosságát és sokrétűségét.

Barabás Márton optimista-szemléletű művész, még a hervadásba is mosolyt lop, fáit, hegyeit, patakjait kacagnak, mint nimfák a napsütésben, valami fauni hangulat ömlik el tájképein, színei vibrálnak a nem kielégítő világításu terem fényszegénységében is. És mindezt a tökéletes, harmónikus kompozíció egységébe fogja, fölünyes biztonsággal, mindig úgy, hogy a szem gyönyörködve pihenhet meg rajta és a legtisztább hedonika örömteliségevel fokozza fel érdeklődésünket.

A rengeteg gazdagságot, színben és fényben, levegőben és perspektívában, amit ez a robusztus művész élénk tár, nehéz lenne szóban felvázolni, vagy csak érzékeltetni is. Ezeket a képeket látni kell, sokszor megnézni, hangulatait áhítatát egészen asszimilálni magunkba, csak akkor lehetne igazán elmondani róluk, hogy tulajdonunkká váltak, élmenyekké, melyek nyugtalanítólag kísérnek végig bennünket a természetben tett boldog sétánk al-

kalmával.

Ennek ellenére, ki kell emelni a nagy gazdagságból „Radnai tavasz” című képét, melyen a színek jellemeznek, énekelnek, a teremtő természet-hasadás ujjongását neveti felénk. Hasonlóan megragadó „Vizimalom” című képe, de monumentálisában teljesen lenyűgöző hatású „Vajnafalva télen” című képe. Téli táj ez, mégis életöröm sugárzik róla, a pihenő föld biztató nyugalma, a téli falu álma, melyre világító sugárnyalábokat dob a hó fehér izzása, felette a rejtett fényű égboltozat, mely a végtelenség fenségével borul a tájra.

„Patak” és „Erdei út” című képén a virágzás, a színekkel teltség, a tónusok mélysége és élénksége dominál, hogy a pompa és gazdagság felé a

„Székely táj fűrészszel” című képével tegye fel művészetének kivételes csillogású ékkövekkel teljes koronáját.

Barabás Miklós nemcsak látásban, temperamentumban, életérzésének elevevényében nagy művész, hanem azzá teszi előadóművészetének bája, fantáziájának ereje, mellyel felfokozza a természet eleve adott szépségeit és azzá teszi hangulatközlésének intenzív közvetlenségét, a szintetikus harmónia, mellyel a lejárt iskolák minden értékes eredményét egybefogja és felhasználja erős egyéniségének kifejezésére.

Kiállítását, melyet minden kulturérdeklődő embernek meg kell néznie, e hó 20-ig marad nyitva. (s. l.)

Egy prágai kereskedőseged meggyilkolta nővérét, hogy hozzájusson a biztosítási díjhoz

(Prága, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rendőrség vasárnap Karolinenthalban letartóztatta Haug Vencel állásnélküli kereskedősegedet, akit lakótársa feljelentett, mert 1000 koronát ellopott tőle. Amint Haugot őrizetbe vették, újabb feljelentés érkezett ellene, melyben azzal gyanúsították meg, hogy február végén szándékosan megölte nővérét, hogy százezerkoronás életbiztosításához hozzájusson. — Haug együtt lakott nővérével Sary Braz-

dyn községben. Egy nap bejelentette a csendőrségen, hogy nővérét halálos szerencsétlenség érte. A szerencsétlenség szerinte úgy történt, hogy nővére tréfából revolvert tartott rá, ő hozzáugrott és játékos dulakodás közben a fegyver eldőrdült. A csendőrség egyéb gyanúok hiján akkor elfogadta ezt a magyarázatot. A most felszínre került adatok arra mutatnak, hogy Haug megfontolt szándékkal lötte le nővérét, hogy megkapja a százezerkoronás biztosítást.

Tűzverseny a kolozsvári sétaféren

Négy tűzoltókészülék-gyár versenyzett az elsőbbségért

(Cluj-Kolozsvár, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap a kora délelőtti órákban valóságos népvándorlás indult meg a kolozsvári sétateri sportpálya felé, melynek háta mögött, egy 11 óra körül hatalmas láng és füstoszlopok emelkedtek a derűsen ragyogó horizont felé.

Napokon keresztül öles hirdetések reklámozták ezt az előre megrendezett tüzet, amely, ha nem is volt komoly, megdöbbentő tűz, de ahoz mindenesetre elég nagyarányú volt, hogy egy tűzoltási verseny bázisát szolgáljon.

A „Minimax” tűzoltókészülék-gyár erdélyi képviselője rendezte ezt a versenyt a konkurens vállalatok részvételével. A versenyen, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és majdnem kétezer ember gyűlt össze, négy konkurens vállalat vett részt. Ezek közül három külföldi gyártmányú készülékekkel, az egyik pedig belföldi gyártmányúival.

Tizenegy óra után néhány perccel érkezett a verseny színhelyére dr. Bianu Jenő állambiztonsági vezérfelügyelő, Crenian Aurél rendőrprefektus és az a bizottság, amely a verseny eredményét lett volna hivatott összegezni. Rövidesen kintunt azonban, hogy a versenyzők nem állapítottak meg egységes feltételeket, mindegyik rögtönzött és saját tetszése szerint előidézett tüznél akarja készülékei oltóképeségét bemutatni. A tulajdonképpeni verseny így hát elmaradt és csupán egy nyilvános demonstrációt rendeztek, amely azonban így is nem mindennapi látványt nyújtott.

Elsőnek a „Minimax”-ot mutatták be. Százaz deszkából készült nyitott ládikákat állítottak egymásra, a nyitott részekben gyalu-

forgácsot helyeztek el, majd az egészet leöntötték benzinnel és petróleummal. Az így nyert tüzanyag pillanatok alatt egyetlen hatalmas lángoszloppá vált. A gyár megbizottja, amikor már a tűz az egész rögtönzött építményt körülhangolta, hozzáfogott az oltáshoz és egy képzőnagyságu készülékkel alig két-három perc lefolyása alatt eloltotta a tüzet. Ezt a produkciót, amely végeredményben erősen hasonlított valami cirkuszi mutatványhoz is, a mindig halás publikum hosszas tapsos honorálta.

Ezután következett a belföldi gyártmányú „Seculitas”. Százaz lécekből, amelyek közé gyulékony forgácsot tettek, néhány négyzetméter nagy maglyát raktak, amelyet szintén leöntöttek benzinnel, petróleummal, sőt kátránnyal is. Ezt azután meggyújtották, majd az egész maglyát égni hagyták. Már-már úgy látszott hogy az egész rakás a tűz martaléka lesz, amikor — ugylátszik a hatás kedvéért — az utolsó pillanatokban előkerült a „Seculitas”-készülék, és eloltotta a tüzet. A produkció itt sem marad hatás nélkül és zúgó tapsorkán jutalmazta a nagyszerű teljesítményt.

Ezután hasonló körülmények között mutatták be a „Primus” és a „Knoc-out” tűzoltókészülékek teljesítményét is, amelyek ugyancsak elkönnyvelhetnek kitünő sikert a maguk számára. Ezek a produkciók aztán többször megismétlődtek. A versenyzők valóságos tüntettek azzal, hogy komplikáltabbnál komplikáltabb tüzeket is el tudnak oltani. Természetesen a petróleumnak és a benzinnel volt a legnagyobb szerepe ebben a cirkuszi játékban. Amint értesülünk, a versenyt hivatalos formában rövidesen meg fogják ismétlni, hogy a sokat vitatott elsőbbség kérdését eldöntsék.

— A Palesztinahivatal közleményei. Az április 4-én induló „Asia” hajóval Constanából összesen 125 kivándorló és turista ment ki Palesztinába. A kiutazók az egyes kategóriák között a következőképp oszlanak meg: A vízummal 5, D vízummal 93, G vízummal 16, H vízummal 21 utas.

Magyar képviselők és szenátorok a

Metropol-ban

étkeznek. Pontos kiszolgálás. Elsőrendű konyha. **BUKAREST** Bejárat Calea Victoriei, vagy Str. Academiei felől

MORAVETZ
TIMISOARA. MINDEN ZENEMŰVET GYORJAN
OLCSÓN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT!

Mit vásárol a legolcsóbban?

Cipőt, (cipőosztálynak kiárusítása miatt)

Férfi és női fehérneműt (mérték után is)

Férfi és női harisnyát

Csipkét (a legnagyobb választékban)

Gyermekkocsit (legolcsóbbtól a legfinomabbig)

Porcellán és üvegáru

Bőrönd és diszműáru

Husvétii cikket (tojás parfüm stb.)

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

a Parisien Áruházban

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

ás

fisző-
omra

lei 790
lei 425

ár

rd. 15.

A gyáriparosok élet-halálharcot kezdenek a lej stabilizálásáért

Közös akciót indítanak a kereskedőkkel, mezőgazdákkel és a munkássággal. Az UGIR kolozsvári körzetének közgyűlése

(Cluj-Kolozsvár, április 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tagok túlnyomórészt jelenlétében zajlott le vasárnap délelőtt az UGIR kolozsvári körzetének rendes évi közgyűlése dr. Hatigeanu Emil egyetemi tanár elnöklése alatt. Böszörményi Sándor dr. ügyvezető igazgató előterjesztette az évi jelentést, majd felolvasta a következő esztendő munkaprogramját, amelyben a következő kérdések szerepelnek: a lej sürgős stabilizációja maximum 3 svájci szantimos alapon, a bankjegykontingens megfelelő felemelése külföldi kölcsön alapján, a külföldi tőke bevonása a magánvállalkozásba, az ipari vámpolitika fejlesztése az export növelése érdekében, a kereskedelmi egyezmények kizárólag gazdasági alapon jöjjenek létre, védekezés a külföldi konkurens kartellek, trösztök és konzorciumok ellen, a közterhek leszállítása, a szállítási lehetőségek megjavítása, az állami bürokratizmus kiküszöbölése, a gyorsítalású szociális törvényhozás megszüntetése.

Az új tisztikar

Ugy az évi jelentést, mint a munkaprogramot, a zárszámadatokat és az új költségeloirányzatot a közgyűlés egyhanglag elfogadta, majd a tisztikar megválasztására került sor. **Ügyvezető elnök** lett dr. Farkas Mózes, a kolozsvári Renner Testvérek Bőrgyára Rt. vezérigazgatója, **társelnökök**: Desila Virgil bankigazgató Bukarest, Lázár Simon, a Tordai Sörgyár Rt. és az Aranyosgyéresi Agyagipar Rt. vezérigazgatója, dr. Moskovits Miklós, a nagyváradi Moskovits Ipartelepek Rt. igazgatója, dr. Weiser Oszkár, a nagybányai Phönix-kémsavgyár vezérigazgatója és dr. Barbul Illés Károly, Szatmármegye prefektusa, **alelnökök**: Bagga Péter, a tordai Első Erdélyi Földgazvezeték Rt. igazgatója, Diamant Izsó, az aranyosgyéresi Sodronyipar Rt. vezérigazgatója, Erdős Zsigmond, a nagyváradi Vasöntőde és Gépgyár Rt. igazgatója, Friedmann Hermann, Nagyvárad, dr. Hetigeanu Emil, Princz Armin, a szatmári Princz Testvérek Vasöntőde és Gépgyár Rt. igazgatója, Szemere Miklós, a nagyváradi Magyar Általános Hitelbank Rt. fiókjának vezérigazgatója, pénztáros Kelemen Bernát, a Kalotaszegi Faipar Rt. vezérigazgatója, **ellenőrök**: Rau András, a kolozsmonostori Cell Sörgyár és Székely Viktor, a Heinrich-szappangyár igazgatója.

A lej stabilizációja

A tisztikar megválasztása után az elnökség beterjesztette a lejtstabilizációra vonatkozó határozati javaslatát, amely már a következő évi munkaprogramban is szerepel. A javaslat körül érdekes és nívós vita keletkezett, amelynek során elsőnek Steiner Jenő, a nagyváradi Carmen cipőgyár igazgatója szólalt fel. Tul enyhének találja a javaslatot ahhoz

a katasztrófális helyzethez viszonyítva, amelyben a lej árfolyamának szeszélyes hullámzása taszította az ország minden produktív elemét: gyárost, kisiparost, kereskedőt, munkást és a közönséget egyaránt.

A gyáros ezért kénytelen az árakat felemelni, munkásait elbocsátani, amiért az ódiium kizárólag őt terheli, holott a kormánynek módjában volna a helyzetet szanálni. A segítség helyett azonban felülről még jobban megnehezítik a válságba jutott termelést. Megemlíti, hogy Nagyváradon, bár az adókiivetés meg sem történt, a végrehajtók már megjelentek az összes ipar-

telepeken és lefoglaltak minden ingóságot a jövő évi adóba. Ez a kérdés nem tűr halasztást és éppen ezért energikusabb rendszabályokat kíván a krízis megszüntetésére, amely ma már túllépte a gazdasági kereteket és szociális válsággá mérgesedett. Indítványozza, hogy a közgyűlés válasszon egy tiztagu bizottságot, amely a kisiparosok, kereskedők, mezőgazdák és a munkásság bevonásával száztagura egészítse ki magát. Ez a bizottság azután városról-városra járjon, gyűléseket tartson és memorandumokkal árasssa el a kormányt a lej stabilizációja érdekében. Amennyiben ez se használna,

a gyárak demonstratív üzemszünetléssel, a kereskedők üzletzárással, a munkások pedig sztrájkjal tiltakozzanak

az ellen, hogy az ország produktív lakosságának egész életművét a belföldi bankárok könnyelműsége és a külföldi spekulánsok táborába egyik napról a másikra halomra döntse.

Eichner Sándor, a nagyváradi Laroche és Darvas Egyesült Erdőipar Rt. igazgatója magának találja a 3 szantimos kurzust.

Hexner Béla mérnök csatlakozik az előtte szólóhoz és azt bizonyítja, hogy az állami üzemenkél is a számítási alap 2:50—2:80 szantimos árfolyam volt. Dr. Fried János, a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok főtitkára kéri, hogy ne fixálják a stabilizációs kulcsot, mert

nem bizonyos, hogy a stabilizáció a svájci frank szerint lesz,

hanem olyan valutában, amelyben a külföldi kölcsönt fogják folyósítani. Lázár Simon, Kelemen Bernát, Ungár Lajos, Székely Viktor és Molnár Jakab hozzászólása után a közgyűlés Steiner Jenő javaslatát elfogadja azzal, hogy az új tisztikar azt az UGIR-nak 29-én Bukarestben tartandó országos közgyűlésen is elfogadásra terjessze elő. Addig is az új vezetés megkezdi a tárgyalásokat különböző gazdasági érdekképviseletekkel a közös front kiépítése érdekében. Az akció lebonyolítására a következő bizottságot választották meg: Steiner Jenő, dr. Fried János és Eichner Sámuel (Nagyvárad), dr. Hatigeanu Emil, Gherman Laurian, dr. Farkas Mózes és Hexner Béla (Kolozsvár), Lázár Simon, Bosánzy Imre (Torda), Diamant Izsó (Gyéres), és a szatmári helyicsoport által utólag delegálendő két tag.

A termelés olcsóbbá tétele

A termelési költségek csökkentésére vonatkozó javaslat került ezután tárgyalásra, amely kimondja, hogy

nem a mesterséges munkabérleszortással kell a termelést rentabilissá tenni,

hanem a termelés nivójának emelése, a szállítás olcsóbbítása, az adóterhek csökkentése és más olyan eszközök révén, amelyeket minden más államban a kormánytól kap a nagyipar. Különösen kiharsúlyozták azt a követelést, hogy az exportcikkeknek semmilyen adó, vagy illeték ne legyen, ha már külön kedvezményeket nem ad az állam. A javaslatot több hozzászólás után változatlanul elfogadták.

A napirend utolsó pontjaként az Erdélyi Szévbánya Rt. által a városi villamosművek kibővítésére tett ajánlatot tárgyalták. David Damian mérnök felolvasta a szakértőbizottság jelentését, amely bizonyos jogi nehézségektől eltekintve, az ajánlatot elfogadhatónak találja

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Munkás irodalmi előadás. A cluj-i egységes szakcsoporthoz működvelői közelebről szinrehozzák a Magyar Színházban Földes Imrénének legmaradandóbb sikert aratott színművét, a „Kivitalnok urak”-at. A darab erősiramu drámai jelenetei kemény próba elé állítja a fiatal, kezdő színjátszókat, de két előző előadásuk sikere garancia arra, hogy jelen esetben is megérdemelt sikerük lesz. A darab iránt máris nagy az érdeklődés.

Az Árvagondozó akciói. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári helyicsoportja a tél elején kétszázhusz pár cipőt, hetvenöt téli öltönyt és ötvenöt téli kabátot osztott széjjel az arra szoruló zsidó árvák között. A kiruházási akciót erre az időnyre tegnap fejezték be azzal, hogy százhusz gyermek között két-két inget osztottak ki. A pászkakellátás ügyében az Árvagondozó vezetősége ártirt a két hitközséghez, arra kérve az előjáróságot, hogy az általa adományra ajánlott özvegyeknek két-két kiló pászkát adjon. A kongresszusi hitközség azonnal teherbirásának megfelelő mennyiségű mácszt bocsátott az árvagondozó rendelkezésére. Az ortodox pászkabizottsággal most vannak a tárgyalások folyamatban. Az Árvagondozó egyébként nagy taggyűjtési akciót kezd, hogy-eleget tehessen az árvagondozás eddig követett rendszerének.

Díjtalan vetítettképes előadás. Ma kedden este 8 órakor tartja sorozatos vetítettképes előadását az Alkalmazottak Szövetsége Str. Maloasa 6. sz. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

Belgrádban megkezdődött a bizantológiai kongresszus. Belgrádból jelentik: Vasárnap kezdődött a nemzetközi bizantológiai kongresszus, amelyen Romániát Jorga professzor képviseli.

Kérelem a jószívű emberekhez. Az Uj Kelet szerkesztőségét felkereste ma egy hatvanhárom éves zsidó ember. Az impériumváltozásig állami tisztviselő volt és a kolozsvári telekkönyvnel teljesített szolgálatot. Kilenc év óta állás nélkül van és nagy családját kell eltartania. Helyzetét súlyos betegsége is súlyosítja, nyolc hónapig fekvő legutóbb kórházban. A peszachi ünnepek előtt kéri a jótékony zsidókat, hogy nagy szükségében bármilyen adományokkal, esetleg viselt ruhákkal segíelyezék. Az adományokat az Uj Kelet továbbítja.

* **Wagner-Jauregg-féle malária-oltások a Nerva-szanatóriumban.** Cluj-Kolozsvár, Str. Regala 12 a. (v. Majális-u.)

Csaknem kormányválságra került a sor Görögországban az új csendőrfőparancsnok kinevezése miatt. Athénből jelentik: A görög kormány kebelében az utóbbi napokban súlyos ellentétek törtek ki a csendőrfőparancsnok kinevezése ügyében. Az ellentétek már veszélyezteték a kormány helyzetét is. A minisztertanácsnak tegnap délután végre sikerült megegyezésre jutnia. Petsas tábornok kinevezésében.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt

Figyelem! Hölgyek és urak! Harisnyák és mindenféle rövid árúk a legolcsóbban Barabás & Co

cégnél szerezhetők be. — Calea Regele Ferdinand (volt Szigethy hentesüzlet)
Női pamutharisnya L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya L. 63-tól
Férfi pamutharisnya L. 19-től
Férfi flohrharisnya L. 65-től
Gyermekharisnya L. 20-tól
Allandóan nagy raktár D. M. C. árukhól! Angro és Endefall osztály!

Megváltotta már a sékelt?

KÉRJE MINDENÜTT

DREHER-HAGGENMACHER
KÖZKEDVELT SÖREIT!

DACIA
extra special

Dupla maláta

BAK

Korona
extra special

Márciusi
világos

Husvé
fűszerárú
Czinczár

Róth
cipésznel Szép-u. 2. sz. alatt készítnék a legújabb divatu cipő-különléges-ségek

Eljöv
Sibiu, E
Ajánl
és f
árukat. Posta
1000 50 000
Sz

EL

Cluj
Telefon i

Ajánl

bo

szilva- és saja

páli

Kü

Méne

valamint É r
Leányka és
mert minőség
édesskés Mus
melyek יינדארן
lete

Cluj (Kolozs
legrégibb conf
áruházába

megérkez
a leguja

Husvétii פסח
fűszerárak és italok legolcsóbbak
Czinczárnál, Cluj P. Mihai 36.
Viteazul

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatú
cipő-
különleges-
ségek

Eljovits és Welsz

Sibiu, Elisabeth-Gasse 32.
Ajánlunk elsőrendű

szalami és füstölthús

árakat. Postai csomagolás naponként.
árunklesz előjegyzésnél
Szolid kiszolgálás.

Elián

Cluj (Kolozsvar)
Telefon interurban 10-26.

Ajánlja פסח
borait,
szilva- és saját főzésű kisüstös seprő
pálinkáit.

Különlegességei:
Ménesi vörös,
valamint Érmelléki, Rizling,
Leányka és Erdély-hegyaljai, is-
mert minőségű Ringató, Roulandi,
édeskés Muskotály koser fajborok,
melyek מורה הכבוד איינהארן felügye-
lete alatt állanak.

Cluj (Kolozsvar)
legrégibb confectio-
áruházába
megérkeztek
a legújabb

női modell-kabátok

elyem köpenyek..... 3500 leitől
ouvercot, Ripsz és Berberi szövetből 3000 leitől
ngol szövetből női kabátok 1500 leitől

a főpostával szemben
(volt Wesselényi-utca) **25 sz.**

kizárólag a DIAMANTSTEIN cégnél kaphatók.

Külön méret-osztály. Férfi
öltönyök, Fregoli kabátok,
felöltök nagy választék és
legolcsóbb bevásárlási
forrás
Tisztviselőknék
nagy
árkedvezmény

Közgazdaság

Tőzsde

A piac üzletlenn volt. Mérsékelt kereslet mellett főleg Temesvár és Bukarest kínált árut. Ennek ellenére a kolozsvári bankok 308-as zürichi alapon dolgoztak.

Devizák	Kolozsvar	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3250-3260	—	—	491	3250	11026	13678	65012	1923 ^{1/2}
Newyork	168-169	51987	51987	2554	169	573	71085	3376 ^{1/2}	—
London	821-823	252520	2525	12403	822	2783	345237	16405	48568
Páris	670-680	2037	2037	—	665	2245	2784 ^{1/2}	13260	391 ^{1/2}
Milano	810-820	2505	2497 ^{1/2}	122 ^{3/4}	819	2755	3420	162 ^{3/4}	481 ^{1/2}
Prága	500-502	1539 ^{1/2}	1539 ^{1/2}	—	501	169720	210580	—	296 ^{1/4}
Budapest	2950-2960	9080	9080	—	29 ^{1/2}	—	12396	59087	—
Belgrad	—	913 ^{1/2}	913 ^{1/2}	—	300	1006 ^{1/2}	1248 ^{3/4}	5948	176
Bukarest	—	322 ^{1/2}	320	1590	—	356	442 ^{1/2}	2100	61
Varsó	—	58	5795	—	—	6420	7945	379	—
Bécs	2375-2385	73 ^{1/8}	73 ^{1/8}	—	2385	8060	—	475 ^{7/8}	—
Berlin	4000-4015	12322	12320	—	40 ^{1/4}	13585	16851	80187	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 317, Páris 1590, Budapest 356, Bécs 44250, Prága 21.

Aranyvalutában állapítja meg a vámokat az új behozatali tarifa

A teljes vámtarifa megjelent a hivatalos lapban. Horribilis vámoit vetettek ki a külföldi kész cipőkre

Bucuresti-Bukarest, április 11. A „Monitorul Oficial“ mai száma 200 oldalon közli az új vámtarifát, amely április 14-én lép életbe. A rendelet kétféle tarifát állapít meg, a rendes tarifát, amely mindazokból az államokból importált árukra vonatkozik, amelyekkel Romániának rendes kereskedelmi egyezménye van. A másik a szupratarifa, a rendes tarifának kétszerese, amely általában mindazon árucikkekre szól, amelyek a Romániával kereskedelmi egyezményt nem kötött államokból származnak, továbbá bármely államból származó következő cikkekre: az állami monopolcikkek, gabonane-műek, vegyipari cikkek, vas- és fémárúk.

Érdekessége az új vámtarifának, hogy rendkívül felemeli a külföldi cipők árát, amennyiben a színes külföldi kész cipő vámja négyszerese lesz a feldolgozatlan bőr vámjának, az egyszerű fekete cipő vámja háromszorosa lesz a nyersbőr vámjának.

Az új vámtarifa aranyvalutában állapítja meg a vámokat. Az átszámítási kulcsot esetről-esetre állapítja meg a minisztertanács. A most megállapított kulcs 40 papirlej = 1 aranylejjel.

Fontos módosítások történtek az illetéktörvénytervezeten. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnapi ülésén tartott, amelyben Manoilescu h. pénzügyminiszter illetéktörvényjavaslatát tárgyalta. Több módosítás után a bizottság véglegesen megállapította a következő alapelveket: Örökösödési illetéket az egyenes leszármazottak és házastársak csak 50 ezer lejen felüli hagyaték után fizetnek, azt is részletekben és az illetékeket lényegesen redukálták. Minden petíció 10 lejes bélyeg alá esik. A patrimonialis keresetknél fentartják az eddig félszázalékos illetéket, amelyet azonban csak 5000 lejnél nagyobb összegek után kell fizetni. A külföldi vagyon után csak akkor kell illetéket fizetni, ha a belföldi adó magasabb. Az illeték azonban csak a különbözet lehet. Minden ingatlan, amelynek értéke a 100 ezer lejt nem haladja meg, adómentes, ugyintén az 50 ezer lejen aluli temetési költségek is. Általában a javaslat széleskörű latitúdót hagy az adókvetöbizottságoknak az adózók érdekében. Csak az olyan peres eljárások esnek nagy illetékek alá, amelyek indokolatlanul gyakran megszakítják a bíróság munkáját, vagy pedig kiszállásokal járnak.

A szállítási kedvezmény nem lehet nagyobb a CFR rezsiköltségeinél. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatósága elvben kimondta, hogy a CFR reorganizálásáról szóló törvény végrehajtási utasításának értelmében a szállítási és utazási tarifaengedélyeket az üzemi költségek nivójában fogják korlátozni. A szorosan vett üzemi költségeken alul a vasut semmilyen körülmények között nem ad redukción. Az ugynevezett rezsifavart,

amelyet évről évre állapítanak meg, július elsején léptetik életbe. Díjmentes, vagy nagyobb kedvezményű szállítást azontul csak minisztertanácsai határozat alapján fognak engedélyezni.

Tizenötmillió lej értékű gyógyszer vásárol az erdélyi munkáspénztár. Az erdélyi és bánáti munkásbiztosító pénztárak központi tanácsa elhatározta, hogy az eddigi rendszertől eltérően, az erdélyi és bánáti pénztárak gyógyszer-szükségletét, amely 15 millió lejt képvisel, árlejtésen fogják beszerezni. Az árlejtésre meghívják az összes belföldi cégeket és mintegy ötven külföldi céget is. A beérkezett ajánlatok fölött az erdélyi tizestanács bevonásával fognak határozni.

SPORT

A Haggibbor győzelme az Universitatea fölött

Vasárnapi sportesemények

Kolozsvar: Vasárnap délután a két legszebb futballstílusú játékos és legiskolázottabb felkészült-ségű együttes, a Haggibbor és az Universitatea találkoztak össze a bajnoki mérkőzések során. A találkozásból 2:1 (2:0) arányban a Haggibbor együttese került ki győztesként, amely hétről-hétre javuló formát mutatva, ezuttal jó és szép játékot produkált. Különösen a közvetlen védelem Rosenfeld, Pollák, Braun, Klein centerfedezet és a csatárquintett öt tagja nyújtottak kiváló teljesítményt és segítették a Haggibbort az első tavaszi győzelméhez.

bánsági zsi-
Marton Ernő,
csak a forrás

lás. A cluji
i közelebből
Földes Imré-
t színművét,
b erősíramu
elé állítja a
t előző elő-
jelen esetben
darab iránt

Az Erdélyi
vicsoportja a
hetvenöt téli
osztott széjjel
. A kiruházási
rték be azzal,
két-két inget
ben az Árva-
hitközséghez,
gy az általa
két-két kilo-
összeg azonnal
ségű mácszt
kezésére. Az
annak a tár-
ndozó egyéb-
d, hogy-ele-
dig követett

előadás. Ma
s vetítettképes
Str. Maloasa
szívesen lát az

ött a bizan-
ból jelentik:
bizantológiai
Jorga profesz-

berekhez. Az
na egy hatvan-
mváltozásig ál-
telekkönyvnel
a állás nélkül
nia. Helyzetét
ole hónapig fe-
i ünnepek előtt
y szükségében
viselt ruhákkal
Kelet továbbítja-
alária-oltások a
Kolozsvar, Str.

gra került a
csendőrfőpa-
héből jelentik:
bbi napokban
őrfőparancsnok
nár veszélyeztet-
nizstertanácsnak
ryezésre jutnia

vért

25 éve fenn-
vásárhelyt

és urak!

enféle rövid-
legolcsóbban

Co

gele Ferdinand

29-től feljebb

63-tól

19-től

65-től

20-tól

C. árúkból!

székelt?

Az Universitatea a mezőnyben igen szépen kombinált helyenként fölényben volt, akciót azonban bal-szerencse kísérte és egyetlen gólját is csak egy kétes értékű tizenegyesből Seliceanu bíró elnézése folytán érte el. Az első gólt a hatodik percben igen szép akció után Reményi lövéséből éri el a Haggibbor, amelyet a gyönyörűen fejlődő Rosenfeld Gyuri továbbít Lázár elől a hálóba. A huszonkilencedik percben Fahn támadása után Reményi kihasználja az U. védelem tévovásását és a második gólt gurítja a Lázár által üresen hagyott KAC-hálóba. Helycsere után a harmincnegyedik percben az egyébként jól bíraskodó Seliceanu teljesen indokolatlanul tizenegyeset diktál a Haggibbor ellen, amelyet Ghilezan értékesít.

KAC—RMS 1:0 (1:0). Bíró Moldován. A KAC az első percben elért góljával nyerte meg a mérkőzést, mely helyenként nagyon kiváló volt. Az egész mezőnyből kimagaslott Rakitovszky játéka.

Haggibbor II.—Victoria II. 3:0 (0:0)
Academia ifjúsági—Haggibbor ifjúsági 3:1 (0:1).
A mérkőzés méltatására közelebbről visszatérünk.

Videki eredmények:

Nagyvárad. Törekvés—Makkabea 10:0 (2:0).
NAC—Egyetértés 5:2 (2:1).
Temesvár. Szombat. Banatul—TMTE 3:0 (0:0).
Rapid—Politechnica 2:0 (2:0).
Vasárnap. Banatul—Rapid 2:1 (1:1).
TMTE—Politechnica 1:0 (1:0).
Arad. Kinizsi—Arad válogatott 4:2 (0:2). A Kinizsi nehezen győz.

Marosvásárhely. MSE—MMTE 8:1 (3:1).

Külföldi eredmények:

Bécs. Ausztria—Magyarország 6:0 (4:0). A magyar csapat — tartalék közpfedezettel játszva — az első félidőben kapott gólok hatása alatt teljesen összeroppant és demoralizálva játszva, katasztrófális vereséget szenvedett.
Budapest. Magyarország—Jugoszlávia 3:0 (2:0). A második magyar profigarnitúra főlényesen győz.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Csókról csókra. A legszentiaibb komponista, Yvanie a „Pas sur la bouche“ című operetével egy év alatt milliárdos lett. Párisban egyszerre két színházban játszik egy év óta s már a 700-adik előadása felé halad. Amerika és Európa minden metropolisában ez az új francia operette viszi a rekordot. Az új francia operettet Csókról csókra címen Heltai Jenő mesteri módon fordította le. Szombaton este félkilenc órakor lesz nálunk a Csókról csókra premierje. Talán sohasem készült énekes színészeink olyan kedvvel és ambícióval ujdonságra, mint most a Csókról csókra című operetthe. Neményi Eili, Dajka Margit, Kiss Manyi, Miklóssy Margit, Tolnay Ihász, Selmeczi, Lantos játszik a Csókról csókra vezető szerepeit. A csókról csókra első öt előadására árusítja már a pénztár a jegyeket.

Névtelen asszony és Antónia. 25-ik előadása lesz kedden este Bisson megrázó drámájának, a Névtelen asszonynak. Szerdán este pedig az Antónia-t játszik s a II. és III. felvonásban Körösi Dudus zenekara élén fogja kísérni a nótákat. Mind a két darabnak a címszerepét Poór Lili játssza.

Heti műsor

Kedd: Névtelen asszony. (Dramai repriz. Új betanulással és új szereposztással. Poor Lili főlépésével. Premierbérlet 65 szám. Sorozat 370).
Szerda: Antona (Poor Lili-vel, Körösi Dudus és zenekarának közreműködésével. Napibérlet 67 sz. B) Sorozat 371.)
Csütörtök: Drótostót (Operetterrepriz. Lengyel Irén, Tolnayval, Premierbérlet 66 szám. Sorozat 372.)
Pénteken nincs előadás.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruhaza,
Piata Unirii 14.

Szombat fél 9-kor: Csókról-csókra (Pperette-ujdonság, előszór. Neményi, Tolnay, Ihászsal. Premierbérlet 67 szám. Sorozat 373.)

Vasárnap fél 3-kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay és Ihászsal. Leszállított helyárak. Sorozatszám 374.)

Vasárnap 6-kor: Te csak pipálj Ladányi (Rendes helyárak. Sorozat 375.)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Csókról-csókra (Bérlet-szűnet. Sorozat 376.)

Hétfőn fél 3-kor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival Leszállított helyárak. Sorozat 377.)

Hétfőn 6-kor: Csókról-csókra (Rendes helyárak. Sorozatszám 378.)

Hétfőn háromnegyed 9-kor: Drótostót (Lengyel Irén, Tolnay Andorral. Napibérlet 68 szám A. Sorozatszám 379.)

Kedd: Csókról-csókra (4-edszer. Napibérlet 68 szám B. Sorozat 380.)

Szerda: Csókról-csókra (Napibérlet 69 szám A. Sorozatszám 381.)

Hölgyeim! Tavaszi és nyári kalap ujdonságokat az **Ideal kalapszalonn** Reg. Ferd. 8. sz. ban a legolesobban szerzhetnek be **Alakítások és formálások a legújabb formákra 48 óra alatt készülnék**

הנה השפורטום ראשניעריע פה ערנו עושים קאהלענעריע עי שערים הנקרא „מאלין“ עי המצאה המבוארת כבר בשנת ערות הבושם להנחיק מחוסם זיל תשובה קיב וכמוכן הוא המין ומי הסארא הנעשית ממנה אמור לשתותי בפסח ויען בעלי הפאבריק אנם עושים שער מכורה כדת יש בה גם משום המין שעבר עליו הפסח. ובאעניה פה מעמעשוואר-פאבריק עיקר וניסן תרפו לפיק.

יצחק צני סופר
רב דקני רחם שווארצבריק יציר

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígs lezet csak ugy továbbitunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Irodai teendőkben jártassággal bíró hivatalnokot keres helyi textilcég azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Megbízható munkae” jelíge alatt a kiadó továbbít.

Eufurti dughagyma nagyobb tételben kapható Weisznál, Tudor Vladimirescu 6.

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola
Tacâmul
ezüstáru és evőeszközügyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Bőrszakmában, valamint a nyersbőr kezelésben és könyvelésben teljes jártassággal több évi szak-képzettséggel Erdély és Bánát területén bevezetve, utazói, üzletvezetői esetleg raktárkezelői állást keres, román, német, magyar nyelvet beszélő fiatalember. Helyben vagy vidéken. Ajánlatokat „Bőrszakember” jelíggé kiadó hivatal továbbít.

Frissen fejt helybeli **tej** kapható **Elek** tejüzemében, Strada Solutiu (Viz-u.) 8.

Underwood
a világ legjobb írógépe. — Gyári lerakat Révész Béla papírkereskedésében, Marosvásárhely

Toll, gyapju
tépését, tisztítását és fertőtlenítését, valamint azok feldolgozását a legmodernebb villanyerőre berendezett gépekkel eszközli.

Paplan- és matrác-gyártás
megrendelésre, avagy dusan felszerelt gyári lerakatkunkból mélyen leszállított napi árak mellett szállít ugy kicsinyben, mint nagyban.

”Lebeda” Cluj, Str. Iaşilor Nr. 14
Első Romániai Ágyneműkészítő és Toll, Gyapju, Gyapott stb. Feldolgozó Vállalat Részvénytársaság

Ágynemű! Vatta!

של פסח specialitás של פסח

BOGSAZSA likörök

Triple sec
chocolade
kávé
édes Vermuth

szilvapálinka minden jobb üzletben kapható
kisüstös seprőpálinka

uradalmi husvétifajborok
Bognár és Szántó
erd. ker. Rt.
Cluj, Calea Regele Ferd. 70.

Szerkesztőség, hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, Str. L. Pop (Brassai-u.)

Telefon: Szerk. és kiadóh 9-77

Zs. N. Sz. — —
Egyes szám ára udvaron és vidék Bukarestben is

1927 április 13

Ha valakit mondja meg telkinai helyzetéről, legnagyobb zavart tudunk pont az o pet alkotni az o ról egyenlő a lel történi, az csak mérkőzés, nagyon lem, amelyet a t dusa zuditott az

E pillanatban hogy vajjon a kinak ki egy orosz mialatt az érdek orosz hadüzenete javában sorakozni S talán épp azért borus beavatkozása a legutóbbi jelen zivába mentek a nyomják az előr

lehetetlen elképze maga angolellen éppen a kantoni teljesen semlegese dalok netáni össz

Pillanatnyilag várakozó álláspont mindaddig agressz nem kényszerítik látszólagos és sem mi sem bizonyítja amely bejelentet adandó hadüzen összeütlő tizenhar dönteni. Már pe nyira Csangcsolin van az angolok e jet józanabb vezet rülni ezt az agre láttani a tömegel rus beavatkozás után. Mert hiszen csolinról van szó. komoly gazdaság kinai területekhe

Japánnal pedig a kantoniak is le ban akarnak m hogy Japán végé antantjából s eng niszter kecsgetet japán koncesszió lép a keleti népe ezt legkevésbé se tenni, de cégérne használhatja Kele nem is maradhat szigetország érde

Történiének a egy bizonyos, ne és krónikussá v európai külpoliti nyilvánvalóvá te egyre fokozódó s tulajdonképen A a hatalomért. A tulságosan szemé togatja botsevist bármennyire neh puritán álarcát é píteni azt a töre radjon az egzotil lójának, tekintet